

Nefndasvið Alþingis
B.t. efnahags- og viðskiptanefndar

Reykjavík, 24. mars 2020

Umsögn um 683. mál á 150. löggjafarþingi

Samtökum fyrirtækja í sjávarútvegi hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um aðgerðir til að mæta efnahagslegum áhrifum í kjölfar heimsfaraldurs kórónuveiru á þingskjali nr. 1157, 683. mál á 150. löggjafarþingi.

Í frumvarpinu eru lagðar til breytingar á ýmsum lögum um skatta og gjöld vegna þeirrar miklu óvissu sem ríkir nú í atvinnulífi og efnahag landsins eftir að lýst hefur verið yfir heimsfaraldri vegna COVID-19. Nú þegar hefur orðið mikill samdráttur í ýmsum atvinnugreinum hérlandis, þar á meðal sjávarútvegi og fiskeldi, og ófyrirséð hve lengi samdrátturinn mun standa yfir. Áhrif á útflutning fersks fisks eru þegar orðin veruleg, en segja má að engin eftirspurn sé til staðar vegna áhrifa faraldursins á helstu mörkuðum.

Í athugasemdum sem fylgja frumvarpinu segir að „*fyrirhugaðar aðgerðir miði að því að draga úr tjóni, tryggja að neikvæð áhrif á atvinnulíf og efnahag vari sem skemmst og skapa aðstæður fyrir öflugra viðspyrnu í kjölfarið.*“ Þá segir að „*að fyrirtækjum sem lenda í tímabundnum rekstrarörðugleikum vegna tekjufalls verði veitt svigrúm, t.d. með lengri fresti til að standa skil á sköttum og opinberum gjöldum.*“ Loks er skýrt frá því að ætlunin sé að grípa jafnvel til niðurfellingar tekjuöflunar sem er íþyngjandi fyrir fyrirtæki í ferðaþjónustu, t.d. gistináttaskatt.

Íslenskur sjávarútvegur fer ekki varhluta af þessum fordæmalausum aðstæðum. Ljóst er að markaður með íslenskar sjávarafurðir fer hratt minnkandi og sums staðar er hann raunar hverfandi. Veitingastaðir, hótél, mötuneyti og fiskborð matvöruverslana loka stórum dráttum um víða veröld, auk þess sem staða birgja og dreifikerfa er víða í óvissu.

Eftirspurn eftir ferskum sjávarafurðum í Evrópu og Bandaríkjunum er því sem næst engin, með tilheyrandi áhrifum á útflutning fisks frá Íslandi. Þá má vænta þess að hægja mun á eftirspurn eftir frystum afurðum auk þess sem verð fari lækkandi þegar fleiri framleiðendur frysti sínar afurðir. Jafnframt getur hvenær sem er komið til þess að fiskvinnslur og útgerðarfyrirtæki þurfi að loka vegna starfsfólks í sóttkví eða samkomubanns stjórnvalda. Það hefði í för með sér meiriháttar hrun í framboði íslensks sjávarfangs.

Íslenskur sjávarútvegur greiðir sérstakt gjald af lönduðum afla, veiðigjald. Gjaldið er 33% af reiknaðri afkomu hvers nytjastofns og er innheimt mánaðarlega.

Rekstrarforsendur tveimur árum fyrir álagningu ráða fjárhæð veiðigjaldsins. Rekstrarforsendur eru hins vegar að verulegu leyti brostnar með fordæmalausum hætti. Veiðigjald er því innheimt í efnahagslegum hamförum, byggt á upplýsingum úr rekstri þegar til muna betur áraði. Til þess að gefa sjávarútvegsfyrirtækjum ráðrúm til að mæta tekjuhruni þyrfti að horfa til tímabundinnar niðurfellingar eða frestunar tekjuöflunar sem er íþyngjandi fyrir fyrirtæki í sjávarútvegi, auk þeirra almennu aðgerða sem frumvarpið tiltekur. Því fara samtökin þess á leit við nefndina að gerðar verði breytingar á frumvarpinu þess efnis að frestun á greiðslu veiðigjalds verði sömuleiðis að veruleika við þessar aðstæður, líkt og raunin er um aðra skatta og gjöld samkvæmt þessu frumvarpi.

Fiskeldi styrkir byggðafestu víða um land og stuðlar að aukinni verðmætasköpun, framleiðsluaukningu og atvinnuuppbyggingu sem þarf að eiga sér stað á Íslandi á næstu árum og áratugum. Fiskeldi stuðlar jafnframt að auknum fjölbreytileika útflutningsgreina sem skýtur sterkari stöðum undir gjaldeyrisöflun þjóðarbúsins. Mikilvægi þess ætti að blasa við nú þegar áföll ríða yfir útflutningsgreinar landsins. Er því afar mikilvægt að fiskeldi nái fótfestu, dafni og þróist án þess að óraunhæfar kröfur um gjaldheimtu kollvarpi greininni. Hafa verður í huga að flest fiskeldisfyrirtæki eru enn í uppbyggingarfasa og ljóst er að greinin stendur frammi fyrir verulegri fjárfestingarþörf á næstu árum.

Fiskeldisfyrirtæki í sjókvíaeldi greiða einnig sérstök gjöld, bæði gjald vegna fiskeldis í sjó, sem er reiknað af hverju kílógrammi af slátruðum laxi, og umhverfisgjald. Með frestun þessara sértæku gjalda eða niðurfellingar út árið 2021 mætti veita fiskeldisfyrirtækjum meira svigrúm til að bregðast við fyrirséðum tekjusamdrætti við þær aðstæður sem nú eru uppi. Því fara samtökin þess á leit við nefndina að gerðar verði breytingar á frumvarpinu þess efnis.

Sjávarútvegur og fiskeldi eru tvær af undirstöðuútflutningsgreinum þjóðarinnar. Ekki er síður nauðsynlegt að veita þeim atvinnugreinum skjól, í þeim efnahagslegu hörmungum sem nú ganga yfir.

Að endingu beina samtökin þeirri tillögu til nefndarinnar að gera breytingar á frumvarpinu þess efnis að tillaga til breytinga á lögum um stimpilgjald, nr. 138/2013, um afnám stimpilgjalds af skjölum varðandi eignayfirfærslu skipa verði afgreidd sem hluti af þessum bandormi. Umrædd tillaga hefur verið lögð fram á Alþingi sem stjórnarfrumvarp og er til meðferðar hjá nefndinni, sbr. þingskjal 354, 313. mál. Samtökin áréttu mikilvægi þess að ná fram þeirri hagsbót fyrir rekstrarumhverfi skipa og útgerða hið fyrsta.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi

